

ИЗВЕШТАЈ

од програмскиот надзор (мониторинг) на програмата на
Трговско радиодифузно друштво АЛСАТ - М ДОО Скопје,
емитувана за време на изборната кампања за
Предвремените парламентарни избори 2014 година
- од 05 до 25 април 2014 година -

Република Македонија
Агенција за аудио и аудиовизуелни
медиумски услуги - СКОПЈЕ

Примено: 09.05.2014			
Орг. единица	Број	Прилог	Вредност
10	2687/2	1	

Утврдени прекршувања:

Член 75 став 1 од Изборниот законик

Според член 75 став 1 од Изборниот законик („Службен весник на Република Македонија“ бр: 40/06, 63/08, 136/08, 148/08, 155/08, 44/11, 51/11, 142/12, 31/13, 34/13 и 14/14), радиодифузерите што одлучиле да ги покриваат изборите, се должни тоа да го прават на правичен, на избалансиран и на непристрасен начин во својата вкупна програма.

Во член 75-а став 1 точки а. и б. се утврдени начините на кои радиодифузерите ќе обезбедат избалансирано покривање на изборите во сите облици на изборно медиумско претставување. За избор на претседател на Републиката, избалансирано покривање се обезбедува во согласност со принципот на еднаквост за сите кандидати за претседател и во првиот и во вториот круг од изборите, а за избор на пратеници во Собранието на Република Македонија - во согласност со принципот на пропорционалност според бројот на потврдени листи на кандидати за пратеници.

Опис на прекршувањето:

Спротивно на член 75 став 1 од Изборниот законик, Трговското радиодифузно друштво АЛСАТ - М ДОО Скопје, не обезбеди избалансирано покривање на изборната кампања на сите учесници во изборниот процес за Предвремените парламентарни избори 2014 во периодот од 05 до 25 април 2014 година. Имено, во дневно – информативните емисии (од 19 и од 23 часот) не го почитуваше доследно принципот на пропорционалност според бројот на потврдени листи со кандидати за пратеници затоа што нешто повеќе време издвои за ДУИ (01:58:13) и за ДПА (01:25:04), по што следуваат Коалицијата предводена од СДСМ (01:15:58) и Коалицијата предводена од ВМРО ДПМНЕ (01:11:42), иако ДУИ и коалициите на СДСМ и на ВМРО ДПМНЕ имаа по шест, а ДПА пет листи со пратеници. ДУИ има најмногу директни обраќања (75 пати во траење од 55 минути), потоа ДПА (60 обраќања кои траат 00:38:04), па Коалицијата на СДСМ (54 пати или 00:33:14) и Коалицијата на ВМРО ДПМНЕ (43 пати или 00:24:35).

Исто така, Алсат – М Телевизија воопшто не објави информации за следниве учесници во изборната кампања: Коалиција ГРОМ, Коалиција за позитивна Македонија, Коалиција Достоинство за Македонија, Партија за демократски просперитет (ПДП), Народно движење за Македонија (НДМ), Социјалдемократска партија на Македонија (СДПМ), Партија за европска иднина (ПЕИ) и Партијата за економски промени 21 (ПЕП 21).

Анализа:

Методолошки напомени:

Согласно* Методологијата за мониторинг на изборното* медиумско претставување преку радио и телевизиските програмски сервиси за време на изборни процеси (пречистен текст) бр. 01 – 895/1 од 07.02.2014 година, предмет на мониторинг беше вкупната емитувана програма на радиодифузерот, а анализата беше фокусирана врз облиците на изборно медиумско претставување - дневно – информативните емисии (вести), посебните информативни емисии жанровски реализирани како интервјуа, дебати или ТВ/радио соочувања, актуелно-информативните програми, актуелно-информативните програми со документаристички пристап и тематските специјализирани информативни програми, како и облиците на директен пристап до избирачите какви што се бесплатното политичко претставување и платеното политичко рекламирање. Исто така, се анализираше содржината и на емисиите што не се поврзани со изборите доколку во нив учествуваат или се појавуваат учесници во изборна кампања и/или претставници на органите на власта, на државните институции и организации и на правните и на другите лица на кои со закон им е доверено вршење јавни овластувања.

Се анализираа две изданија на вести емитувани меѓу 16:00 и 24:00 часот, во кои има најмногу информации за изборната кампања, односно вестите во 19 и во 23 часот. При анализата се користеше техниката анализа на содржина, која дава и квантитативни и квалитативни показатели за медиумското покривање на кампањата за изборите. Освен ова, во случаи кога беше потребно да се изврши подетална квалитативна анализа (на пример за тонот и вратувањето на прилогот) се користеше и дискурзивна анализа. Квантитативниот аспект се однесува на обемот или времето што радиодифузерот го одвојува во вестите за активностите на некој кандидат или учесник во изборна кампања, а квалитативниот на приодот изразен преку начинот на вратување на прилозите или преку 'тонот на известувањето' (позитивен, негативен и неутрален). Другите прашања се однесуваат на: начинот на известување за активностите на органите на власта, објавувањето резултати од испитувања на јавното мислење, одвојувањето и означувањето на коментарите и за евентуалното емитување 'говор на омраза'.

Квантитативната анализа на избалансираноста во известувањето подразбира мерење и категоризирање (кодирање) на прилозите поврзани со активностите на учесниците во изборната кампања, прилозите за активностите на органите на власта во периодот на изборната кампања, редакциските осврти на изборната кампања, редакциските прилози и кусите коментари за кандидатите, политичките партии или претставниците на власта, прилозите со анкети од испитување на јавно мислење итн. Како основа за оценка на избалансираноста во вестите се земаат пред сè прилозите кои се однесуваат на кампањата - конвенции, митинзи, средби, прес-конференции и сл. Притоа, се има предвид интензитетот на активностите во рамките на кампањите. Дополнително, како квалитативен аспект на избалансираноста, се мерат и бројот и вкупното времетраење на директните обраќања што радиодифузерот им ги овозможува на учесниците во изборната кампања, на кандидатите или на претставниците на власта.

Учесници во изборна кампања за Предвремените парламентарни избори 2014 година беа: со потврдени листи за кандидати за сите шест изборни единици на територијата на Република Македонија - Коалицијата предводена од ВМРО ДПМНЕ, Коалицијата предводена од СДСМ, ДУИ, Коалицијата Достоинство за Македонија ДПМНЕ, ВМРО Народна партија, Коалиција ГРОМ, Коалиција за позитивна Македонија и Социјалдемократска партија на Македонија (СДПМ); со потврдени листи за кандидати за пет изборни единици

на територијата на Република Македонија – ДПА и Народно движење за Македонија (НДМ), со потврдени листи за кандидати за четири изборни единици на територијата на Република Македонија - Национална демократска преродба (НДП) и Партијата за Европска иднина (ПЕИ); со потврдени листи за кандидати за две изборни единици на територијата на Република Македонија - Партијата за економски промени 21 (ПЕП 21) и со потврдена листа за кандидати за една изборна единица на територијата на Република Македонија - Партијата за демократски просперитет (ПДП).

ПРЕДВРЕМЕНИ ПАРЛАМЕНТАРНИ ИЗБОРИ 2014 ГОДИНА
(од 5 до 25 април)

Дневно-информативни емисии

Во дневно – информативните емисии во 19 часот на албански јазик и во 23 часот на македонски јазик емитувани на ТВ Алсат – М во периодот од 5 до 25 април, прилозите кои директно или индиректно се однесуваа на Предвремените парламентарни избори претставуваат 9 часа 27 минути и 45 секунди од времето. Телевизијата не го почитуваше доследно принципот на пропорционалност според бројот на потврдени листи со кандидати за претеници затоа што нешто повеќе време издвои за партиите на Албанците во Македонија кои имаа најголем интензитет на кампањата – за ДУИ околу 1 час и 58 минути и за ДПА - околу 1 час и 25 минути, по што следуваат Коалицијата предводена од СДСМ (околу 1 час и 16 минути) и Коалицијата на ВМРО ДПМНЕ (околу 1 час и 12 минути), кои исто така имаат релативно изедначен интензитет на активности (детали во Табела 1). Имено, согласно со принципот на пропорционалност според бројот на потврдени листи со кандидати за пратеници, учесниците во изборна кампања кои имаат ист број листи со потврдени кандидати и приближно ист интензитет на кампањата треба да добијат и приближно исто време во дневно – информативните емисии. Демократската унија за интеграции (ДУИ), Коалицијата предводена од СДСМ и Коалицијата предводена од ВМРО ДПМНЕ имаа по шест потврдени листи, а Демократската партија на Албанците (ДПА) имаше пет. Оттаму, првите три учесници во изборна кампања требаше да имаат приближно исто време, а ДПА требаше да има нешто помалку од нив.

Исто така, Алсат – М Телевизија воопшто не објави информации за следниве учесници во изборната кампања: Коалиција ГРОМ, Коалиција за позитивна Македонија, Коалиција Достоинство за Македонија, Партија за демократски просперитет (ПДП), Народно движење за Македонија (НДМ), Социјалдемократска партија на Македонија (СДПМ), Партија за европска иднина (ПЕИ) и Партијата за економски промени 21 (ПЕП 21).

ТВ Алсат – М (парламентарни): Субјекти во вести **Табела 1**

Политички субјект	Траење
Коалиција СДСМ и др.	01:15:58
Коалиција ВМРО ДПМНЕ и др.	01:11:42
ДПА – Демократска партија на Албанците	01:25:04

ДУИ – Демократска унија за интеграции	01:58:13
ВМРО НП – ВМРО Народна партија	00:15:11
НДП – Национална демократска преродба	00:17:17
ЛДП – Либерално демократска партија	00:01:50
Влада на РМ	00:43:04
Органи на државната управа	00:13:11
Локална самоуправа	00:08:16
ДИК и други органи	00:24:29
Други субјекти	01:04:30
Без субјекти	00:28:16

Вкупно = 09:27:01

Кај директните обраќања (снимки со директни цитати од кандидати и политичари) употребени во извештаите од активностите во кампањата, најмногу шанси директно да ѝ се обратат на публиката имаа претставниците на ДУИ – 75 пати во траење од 55 минути, а потоа ДПА – 60 обраќања кои траат 38 минути, па двете најголеми коалиции, онаа на СДСМ – 54 пати или 33 минути и онаа на ВМРО ДПМНЕ 43 пати или 24 ипол минути (детали во Табела 2).

ТВ Алсат-М (парламентарни): Директни обраќања Табела 2

Субјект	Обраќања	Траење
Коалиција СДСМ и др.	54	00:33:14
Коалиција ВМРО ДПМНЕ и др.	43	00:24:35
ДПА – Демократска партија на Албанците	60	00:38:04
ДУИ- Демократска унија за интеграции	75	00:55:00
НДП – Национална демократска преродба	12	00:08:39
ВМРО НП – ВМРО Народна партија	8	00:07:01
Влада на РМ	22	00:11:53
Органи на државната управа	3	00:00:41
Локална самоуправа	6	00:03:38

Вкупно = 03:02:45

Агенција за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги